

**RACONS DE LLENGUA A L'EDUCACIÓ
INFANTIL:
ELABORACIÓ D'UN RECOPILATORI DE
PROPOSTES DE TREBALL**

**Language work corners in early childhood education:
development of a working proposals collection**

Meritxell Torné Vilagran

Treball final de grau

Directora del treball: Raquel Heras Colas

Curs 2019 - 2020

Grau en Mestre d'Educació Infantil i Primària

ÍNDEX

1. RESUM I ABSTRACT	2
2. INTRODUCCIÓ	3
3. MARC TEÒRIC	4
3.1. La metodologia del treball per racons	4
3.2. Beneficis o avantatges de treballar per racons	6
3.3. Dificultats o inconvenients de treballar per racons	7
3.4. Els racons de llengua a educació infantil: exemples pràctics	8
4. MÈTODE	11
4.1. Objectius	11
4.2. Contextualització	11
4.3. Disseny i procediment de la recerca	12
5. RESULTATS	22
6. DISCUSSIÓ	24
7. CONCLUSIONS	26
8. REFERÈNCIES DOCUMENTALS	27

1. RESUM I ABSTRACT

Resum

Durant els últims anys, la metodologia del treball per racons ha anat guanyant protagonisme en el món educatiu i ha prevalgut per davant dels mètodes més tradicionals. Malgrat aquesta rellevància que se li ha atorgat, treballar d'aquesta manera requereix molta organització prèvia i, consegüentment, temps. En aquest sentit, he realitzat un recopilatori de propostes de treball per a les sessions de racons de llengua, en especial per als i les professionals de 2n cicle d'educació infantil de l'escola Les Aigües de Cardedeu. Així doncs, a partir de materials atractius, quotidians i accessibles es desenvolupen activitats encarades al treball de les diverses unitats del llenguatge: el fonema, la síl·laba, la paraula i la frase. Tanmateix, he tingut en compte la realitat del context esmentat per tal que el resultat del dossier físic pugui esdevenir una eina útil de treball per a ells i elles.

Paraules clau: educació infantil, racons de llengua, propostes pràctiques, escola Les Aigües.

Abstract

Over the last few years, the methodology of working in corners has been gaining prominence in the educational world and has prevailed over traditional methods. Despite this importance that has been granted, working in this way requires a great deal of prior organization and, consequently, time. In this respect, I have made a compilation of work proposals for the sessions of language work corners, especially for the professionals of 2n cycle early childhood education at Les Aigües School, situated in Cardedeu. Along these lines, from attractive, everyday and accessible materials, activities are developed for the different units of language: phoneme, syllable, word and phrase. Moreover, the reality of that context has been taken into account so that the outcome of the dossier can be a useful working tool for them.

Keywords: early childhood education, language work corners, practical proposals, Les Aigües school.

2. INTRODUCCIÓ

En el transcurs dels temps, els models educatius han anat canviant i progressant paral·lelament a l'evolució de la societat. D'aquesta manera, les escoles s'han anat adaptant a les diverses realitats, donant resposta així a les influències i necessitats de cada moment.

A ple segle XXI, possiblement tothom haurà sentit a parlar dels racons de treball, una proposta metodològica molt arrelada sobretot a l'etapa d'educació infantil; és una organització més flexible i creativa que, si es duu a terme de manera adequada, potencia enormement l'educació inclusiva.

Així doncs, atenent sobretot aquest principi d'inclusió i defensant els beneficis que es descriuran més endavant, és merament important que els fonaments d'aquesta metodologia siguin sòlids. És a dir, cal que la seva organització estigui ben planificada i el seu treball es dugui a terme amb molta coherència; no és una tasca senzilla pels docents i requereix dedicació.

Per aquest motiu, i centrant-me en l'escola Les Aigües de Cardedeu, aquesta treballa a través d'aquest mètode, concretament a educació infantil i a cicle inicial de primària. Tot i així, les mestres dels més petits consideren que no aprofiten prou el material de l'escola i que per manca de temps no dissenyen activitats més interessants o atractives per a aquests espais de treball.

Pel que fa a la motivació personal inicial, aquesta ha estat la de posar el meu granet de sorra i aconseguir elaborar una eina útil per a les educadores infantils de l'escola en qüestió. He volgut exprémer encara més els racons. Per tant, he dissenyat i fabricat un dossier on estan recopilades diferents propostes de treball per a les sessions de racons de llengua. D'una banda, he tingut molt en compte el material del centre per tal d'aprofitar-lo i, al mateix temps, he creat nous recursos de lectoescriptura.

A tall de conclusió, cal esmentar que cada proposta de treball té la pròpia explicació i també es concreten les variacions o recomanacions oportunes. Per últim, com que no tots els nens i nenes de cada nivell d'educació infantil es troben en el mateix moment maduratiu, no he organitzat el dossier per nivells sinó pels treballs de "fonema", "síl·laba", "paraula" i "frase".

3. MARC TEÒRIC

En el següent apartat es pretén, primerament, definir de manera objectiva en què consisteix la metodologia del treball per racons i veure'n una mica la seva història. Tanmateix, en el segon i el tercer subapartat s'aprofundeix en els seus principals beneficis, com també es ponderen els desavantatges d'aquesta organització. Finalment, s'analitzen amb més detall els racons de llengua al segon cicle d'educació infantil i es presenten experiències reals de diverses escoles catalanes.

3.1. La metodologia del treball per racons

En primer lloc, dins un marc educatiu on s'entén que cada infant és un món: amb les seves particularitats, motivacions i interessos, ritme d'aprenentatge, dificultats... una de les estratègies pedagògiques que dona resposta a aquesta diversitat és la dels racons de treball. Tal com el seu nom indica, consisteixen organitzar la classe en diversos espais o racons, de manera que els i les alumnes queden distribuïts en petits grups. Cada racó està delimitat i destinat a una tasca determinada i diferent a la resta, així que es tracta d'oferir una varietat de propostes de tipus manipulatiu, lúdic i cognitiu. Aquí és rellevant que els materials i les activitats que es presenten siguin atractives i engrescadores pels infants. Cada racó ha de ser una font de motivació i expressió (Martín, 2013).

No obstant això, organitzar l'aula en racons no implica solament modificar la distribució de l'espai, sinó que cal canviar per complet la concepció del o la mestra cap als infants, comporta una metodologia molt més flexible i creativa. Es tracta d'una visió d'un aprenentatge més significatiu i funcional.

Seguint sobre el mateix punt, el paper que adopten tant el mestre com els alumnes és rellevant. D'una banda, el rol que ha d'agafar l'educador és el d'observador actiu i no el de simple transmissor de coneixements; per tant, té la responsabilitat d'intentar que cada alumne/a arribi al màxim del seu potencial. Per aquest motiu, és indispensable que conegui amb profunditat les necessitats intel·lectuals, físiques i psicològiques dels nens i nenes per tal de poder ajustar el tipus i el grau d'ajuda en cada cas. Una cita que defineix molt bé aquesta tasca

docent és la que fa el grup de treball Rosa Sensat: “Orienta en les dificultats, ajuda en els processos i avalua els progressos. Ha d'estimular el nen a fer hipòtesis, a explicar el procés, a raonar, a posar-lo en contradicció, a resoldre conflictes...” (Montoro, s.d.).

D'altra banda i centrant l'atenció en els alumnes és merament rellevant que aquests siguin els protagonistes i participin activament en les activitats. A través de les diferents propostes els infants han de poder treballar de manera autònoma i ser conscients així de les seves potencialitats i febleses.

Tal com s'ha dit anteriorment i focalitzant l'atenció en els més petits, aquests participen en els espais sobretot a través de la vessant lúdica. En aquest sentit, cal entendre el joc com una eina pedagògica molt rica i potenciadora d'aprenentatges, sobretot pel fet que genera una gran motivació intrínseca, de manera que els infants aprenen jugant.

Altrament, el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya va elaborar el pla d'acció educativa de 2008-2015 (“Aprendre junts per viure junts”), amb la pretensió d'avançar cap a una educació inclusiva i una escola per a tothom. En ell va desplegar diverses *formes de treball i mesures facilitadores de l'atenció a la diversitat a l'aula* i el treball per racons dins la classe era una d'aquestes bones pràctiques. Entendre la relació ensenyament-aprenentatge així significa tenir la perspectiva de l'educació inclusiva (Departament d'Educació, 2008).

Per concloure, la metodologia dels racons de treball és una tradició en una gran quantitat d'escoles actuals, un tipus d'organització que ha anat guanyant molta importància els darrers anys i actualment està en un dels seus punts més àlgids. Malgrat això, cal tenir en compte que no es tracta d'una estratègia nova, sinó que personatges reconeguts dels segles XIX i XX dins el moviment pedagògic d'Escola Activa ja defensaven maneres d'aprendre similars a aquesta. Rebutjaven l'escola tradicional d'aleshores i es basaven en un aprenentatge actiu on el nen/a fos el protagonista. Per tant, alguns testimonis més cèlebres de l'àmbit educatiu com Dewey, Kilpatrick, Freinet o Tonucci ja van fer aportacions interessants al que avui en dia es coneix com a racons d'activitat (Laguía i Vidal, 2008).

3.2. Beneficis o avantatges de treballar per racons

Un cop definida la metodologia en qüestió, a continuació es detallen els beneficis o avantatges principals de treballar per racons de treball (Fernández, 2009; Martín, 2013; Salvador, 2015):

- Potencia el desig i necessitat d'aprendre i adquirir nous coneixements. Els materials proposats són atractius pels infants, de manera que desperten la seva motivació i els fan participar més activament.
- Fa que l'alumne sigui el propi constructor del seu aprenentatge.
- Ajuda a l'alumne/a a aprendre autònomament, organitzant-se i planificant-se en les diverses tasques. En aquest sentit, pren consciència de les seves possibilitats i capacitats (autoaprenentatge).
- Potencia que l'aprenentatge sigui funcional i significatiu, ja que els infants poden aplicar els coneixements que ja tenen o bé aplicar el nou en altres contextos. Per tant, estimula el desenvolupament integral dels nens i nenes.
- Afavoreix el diàleg entre iguals, fet que comporta aprendre a treballar de manera cooperativa: compartir, comunicar, respectar, escoltar... Per tant, propicia les relacions socials, desenvolupant també el llenguatge verbal.
- Fa que s'adquireixin hàbits i normes de comportament en el grup.
- Possibilita una certa flexibilitat de treball tant pel mestre com pels alumnes, fet que permet que ambdós agents hagin de ser més creatius i estimulin la imaginació.
- Afavoreix una atenció individualitzada cap als infants, de manera que el mestre pot atendre millor les necessitats o dificultats dels alumnes.
- S'adapta a les diferències i ritmes d'aprenentatge, idea que correspon al principi d'educació inclusiva. Tanmateix, facilita l'atenció als nens i nenes amb necessitats educatives especials.
- Provoca que el nivell d'autoestima dels infants sigui més elevat i no es produeixin tantes frustracions, al mateix temps que perden la por a equivocar-se.
- Pondera diversos llenguatges: plàstic, lingüístic, artístic, matemàtic...

3.3. Dificultats o inconvenients de treballar per racons

Després de desenvolupar una gran llista sobre les potencialitats que té una bona proposta d'organització per racons, és hora d'analitzar aquells entrebancs o aspectes que poden dificultar aquesta pràctica. Afortunadament el llistat és molt més reduït que l'anterior; aquí podem destacar els aspectes següents (Lendinez, Lledó i Martínez, 2010):

- Comporta una planificació i organització prèvia molt més complexa per part del mestre. Les activitats han de tenir uns objectius molt clars i han de permetre el treball autònom.
- Fa que avaluar sovint esdevingui més complicat, ja que no s'aconsegueix un resultat físic que plasmi el que ha fet l'infant al llarg de la sessió; el docent ha d'anar observant activament i, si cal, fer les anotacions necessàries. A més a més, la simultaneïtat de les diverses activitat dificulta aquesta observació tan acurada.
- Si hi ha massa alumnes a l'aula, la dificultat del mestre per a controlar tots els grups de treball pot ser elevada. En aquest sentit és interessant que els racons de treball es puguin realitzar quan hi hagi algun suport d'un altre docent a l'aula, ja que així l'atenció serà encara més acurada i individualitzada.
- Requereixen més recursos materials i espacials.

Com a conclusió, es pot afirmar que si es duu a terme de manera adequada, el treball per racons és una proposta idònia per a treballar a les escoles. Els avantatges superen amb escreix els entrebancs, que es poden pal·liar fàcilment amb una bona planificació prèvia.

Així doncs, malgrat que se solen organitzar gairebé sempre a infantil i es perden sobretot als últims cursos de primària, és interessant reflexionar sobre la importància i riquesa que tindrien en fer-se també amb alumnes més grans. Els principis que hi ha al darrere i les seves potencialitats no s'han de deixar escapar; alguns dels valors destacats com la cooperació, l'autonomia, la creativitat o el respecte haurien de ser presents al llarg de tota la vida.

3.4. Els racons de llengua a educació infantil: exemples pràctics

En últim terme, per tal d'il·lustrar de manera visual i entenedora els racons de treball, i concretament els destinats a treballar la lectoescriptura a educació infantil, en aquest apartat se'n presenten 3 exemples pràctics, un de cada nivell:

- **EXEMPLE 1 – P5:** Escola Montessori (Rubí, Vallès Occidental)

Les següents imatges reflecteixen amb claredat com és l'organització espacial dels racons de treball, com també algunes de les propostes de llengua que es poden presentar en ells. Com es pot observar, els infants estan organitzats en diversos grups i cada un realitza una activitat simultàniament a les altres; la mestra va rotant per les taules per si els infants necessiten la seva ajuda. Hi ha algun racó on els nens i nenes treballen més individualment, d'altres en parella i també en grup. D'altra banda, també ensenyen la gran quantitat de recursos materials que comporta aquesta metodologia: lletres imantades, pissarres, puzles, fitxes plastificades, altres jocs comprats directament...

Imatge 1. Nens i nenes de P-5 de l'escola Montessori de Rubí fent activitats de lectoescriptura dins la proposta del treball per racons.

○ **EXEMPLE 2 – P4:** Escola Els Quatre Vents (Canovelles, Vallès Oriental)

Amb l'exemple del centre que es presenta a continuació, també queden evidenciades les característiques esmentades fins ara: gran varietat de recursos que són atractius i engrescadors per als infants; propostes simultànies on treballen autònomament; combinació de diferents llenguatges; treball individual, per parelles i en grup...

Imatge 2. Nens i nenes de P-4 de l'escola Els Quatre Vents de Canovelles fent activitats de lectoescriptura dins la proposta del treball per racons.

<https://agora.xtec.cat/escolaelsquatrevents/general/racons-de-llengua-a-p4/>

○ **EXEMPLE 3 – P3:** Escola Pla del Puig (Sant Fruitós del Bages, Bages)

Per concloure aquest apartat i seguint sobre la mateixa línia, les fotografies que es presenten a continuació també fan veure inconfusiblement les idees del treball per racons. En el cas dels més petits, on es posa més èmfasi és en el treball del nom, ja que és la paraula més coneguda i propera als infants.

Imatge 3. Nens i nenes de P-3 de l'escola Pla del Puig de Sant Fruitós del Bages fent activitats de lectoescriptura dins la proposta del treball per racons.

<https://agora.xtec.cat/escolapladelpuig/infantil/promocio17-18/racons-de-lectoescriptura-p3/>

4. MÈTODE

4.1. Objectius

L'objectiu principal del treball en qüestió ha estat el d'elaborar una eina didàctica senzilla i útil per al claustre de mestres d'educació infantil de l'escola Les Aigües de Cardedeu. Més concretament, la meva intenció ha estat la d'enriquir les sessions de racons de llengua, una metodologia que requereix una preparació i organització prèvia elevades, considerant aquí el factor temps del qual no sempre es disposa. Per tant, podria dir que he partit de la necessitat que tenien les mestres de millorar els racons en els 3 nivells d'educació infantil, com també treure més profit al material i recursos de l'escola.

Així doncs, quan les mestres de P3, P4 i P5 de Les Aigües vulguin dur a terme una sessió de racons de llengua, solament hauran d'obrir el recopilatori elaborat i buscar la proposta que més s'adeqüi als seus objectius. Tanmateix, m'agradaria que fos un dossier que elles mateixes poguessin anar ampliant i personalitzant encara més.

D'altra banda, malgrat que el recopilatori l'he creat ponderant el material d'aquest centre i també els interessos de les seves educadores, és un recurs perfectament extensible a la majoria d'escoles.

4.2. Contextualització

Tal com he anat esmentant al llarg del treball, aquest ha estat contextualitzat a l'escola pública Les Aigües de Cardedeu, al Vallès Oriental. Centrant-me en el cicle d'educació infantil, el qual he encarat la proposta, cada nivell el componen dues aules d'aproximadament 20 alumnes; per tant, hi ha un total de 6 aules.

Pel que fa al treball dels racons, aquests els duen a terme dos cops per setmana, dedicant així una hora als racons de llengua i una als de matemàtiques. Respecte a l'organització, sempre hi ha més d'una mestra responsable a l'aula en aquesta franja horària, de manera que esdevé més fàcil l'atenció individualitzada.

Finalment, seguint sobre la mateixa línia de metodologia activa i innovadora, és interessant destacar un altre tret identitari del centre: duen a terme projectes interdisciplinaris. Per tant, els infants estan acostumats a aquest treball més vivencial i participatiu.

4.3. Disseny i procediment de la recerca

Tot va sorgir arran d'una reunió rutinària de les mestres del cicle d'educació infantil. En ella va sortir el comentari que no s'aprofitava prou el material que hi havia a l'escola i que realment es podrien fer propostes molt atractives i interessants per als racons. Totes les educadores van estar d'acord i van començar a indagar sobre el tema i a pensar activitats. Tot i així, també es va manifestar la queixa per falta de temps per a poder organitzar tasques com aquesta. Per tant, malgrat que els encantaria dissenyar molt material d'aquest tipus i portar-lo a la pràctica, es veuen saturades per altres tasques.

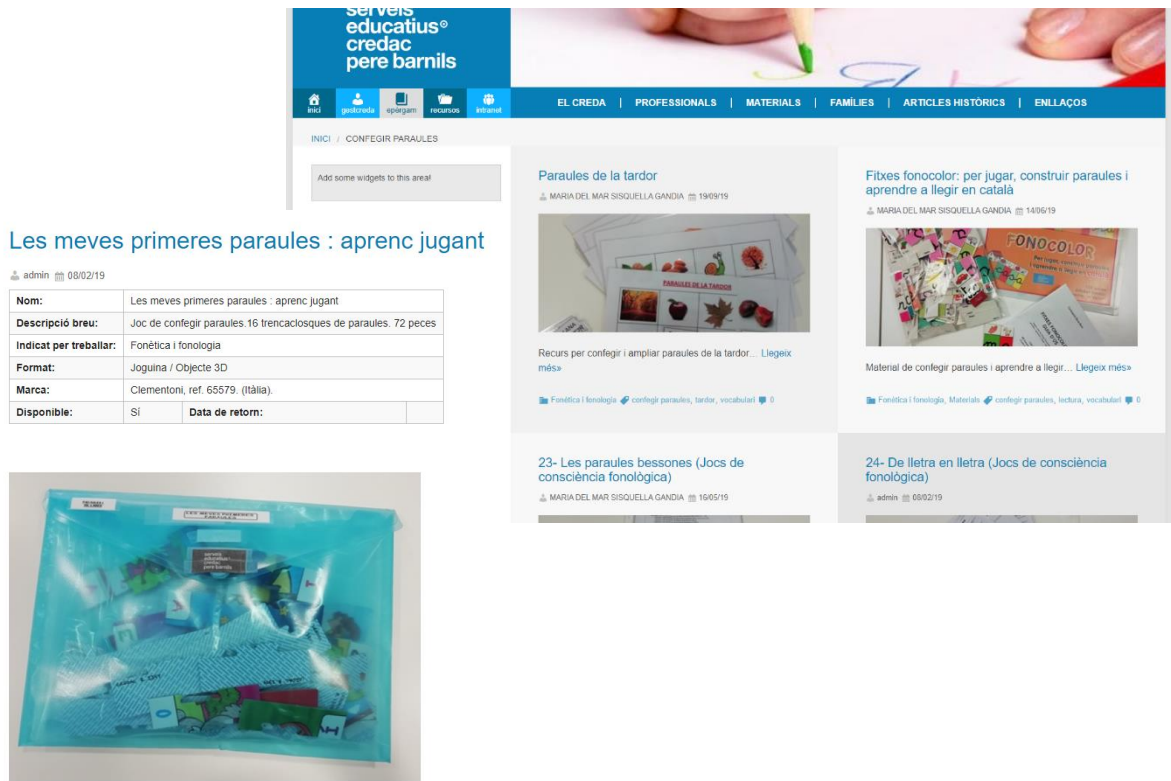
Va ser a partir de llavors que van decidir que totes elles buscarien activitats manipulatives i suggestives per a dur a terme a les sessions de racons. Al cap de dues setmanes, el tema es tornaria a posar sobre la taula i es compartien les diverses propostes. Aquesta primera vegada no van centrar-se en una matèria en concret i van decidir buscar-ne tant de matemàtiques com de llengua.

Així doncs, jo també vaig optar per documentar-me i aportar les meves idees a la següent reunió de cicle. Posant èmfasi en els instruments de recollida de dades, és a dir, on vaig cercar la informació per a llavors presentar bones propostes a les mestres, vaig fer recerca en diversos blocs educatius, al *Pinterest* i també a les pàgines web d'algunes escoles. Entre elles, destaco les següents:

- **Bloc educatiu TRESQUATREICINC:** Recursos i activitats per a P3, P4 i P5. (<http://marta345.blogspot.com/?m=1>)

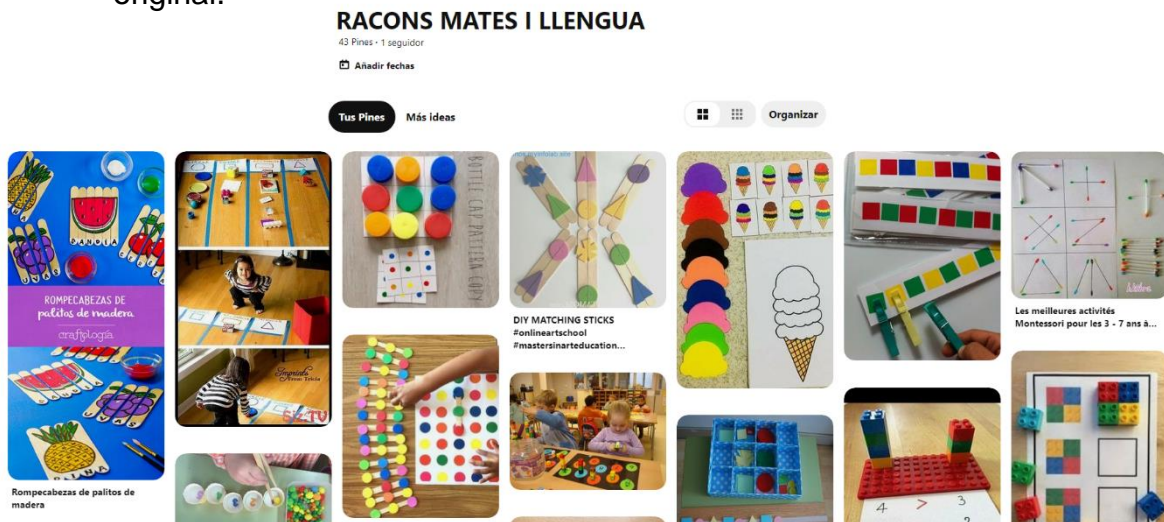
Imatge 4. Imatges del portal TRESQUATREICINC on es mostren algunes de les activitats per a dur a terme educació infantil. Cada proposta està clarament definida.

- Portal dels **Serveis educatius CREDAC Pere Barnils**
 (<https://serveiseducatius.xtec.cat/credac-perebarnils/tag/confegir-paraules/>)

Imatge 5. Imatges del portal Serveis educatius credac Pere Barnils. Tal com mostra la fotografia de l'esquerre, cada proposta d'activitat té una fitxa corresponent on se'n detalla la informació.

- **Pinterest** (<https://www.pinterest.es/>). És un portal molt interessant i senzill d'utilitzar; et permet cercar una gran quantitat d'imatges i organitzar-les en carpetes. Tanmateix, cada imatge permet accedir a la seva pàgina web original.

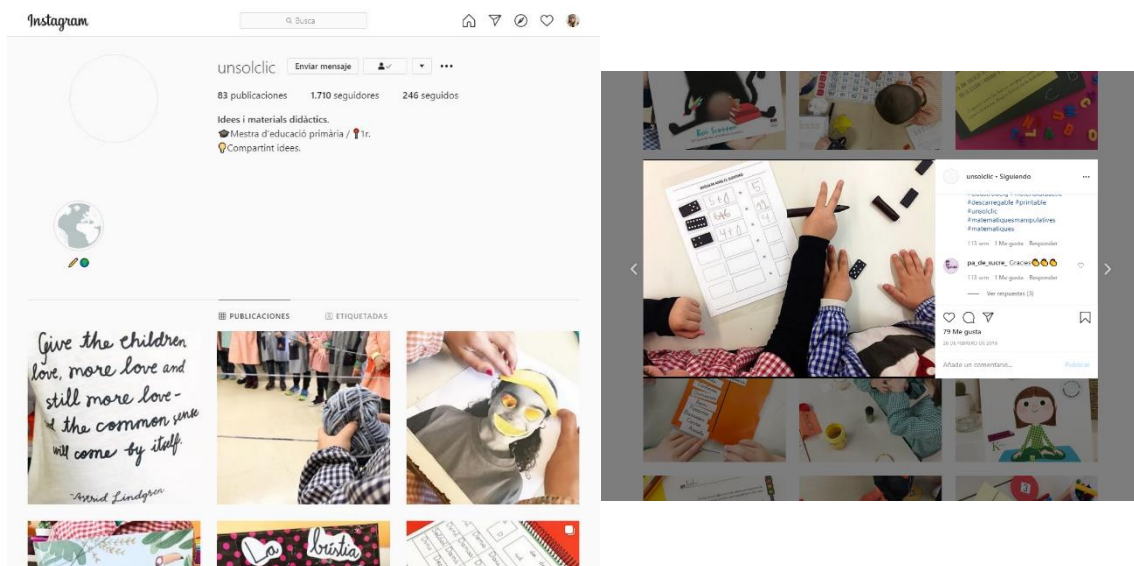
Imatge 6. Captura de pantalla del portal Pinterest on es mostren una gran quantitat de recursos per a treballar amb nens i nenes d'educació infantil, els quals estan organitzats en una carpeta.

- Bloc **CREADUCA** (<http://creantieducant.blogspot.com/>). L'Anna, la creadora del bloc, és una educadora social que dissenya i elabora material per a infants i joves. Penja el seu material a la web i també és activa a les xarxes socials *Instagram*, *Facebook* i a la plataforma de *Youtube*. Ofereix material gratuït per a descarregar i també té botiga online.

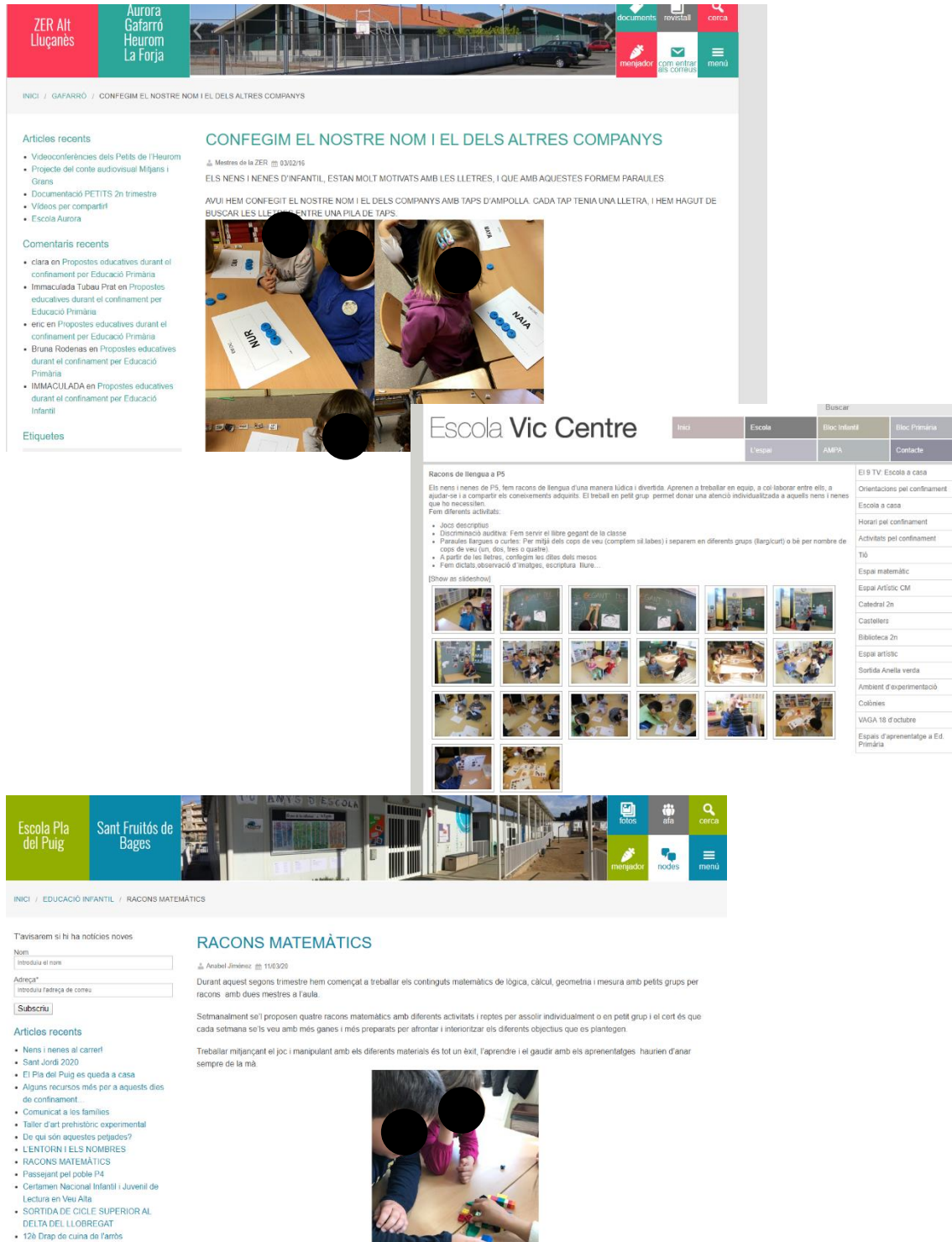
Imatge 7. Captures de pantalla del bloc CREADUCA on presenta algun dels seus materials.

- **UNSOLCLIC**: és un perfil d'Instagram d'una mestra d'educació primària en el qual ella comparteix idees i activitats didàctiques.

Imatge 8. Imatges del perfil d'Instagram UNSOLCLIC on es mostren algunes propostes.

- **Pàgines web i blocs d'algunes escoles catalanes** que comparteixen les seves activitats: l'escola Montessori de Rubí, la ZER Alt Lluçanès, l'escola Pla del Puig de Sant Fruitós del Bages, l'escola Els Quatre Vents de Canovelles, Escola Vic Centre...

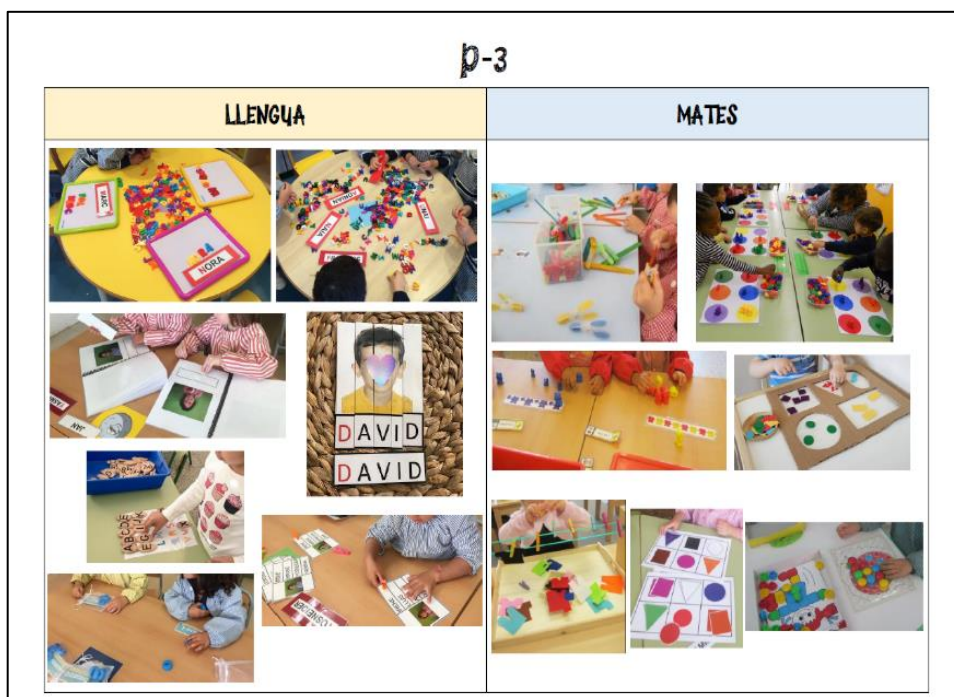
Imatge 9. Captures de pantalla de diverses escoles que documenten les sessions de racons.

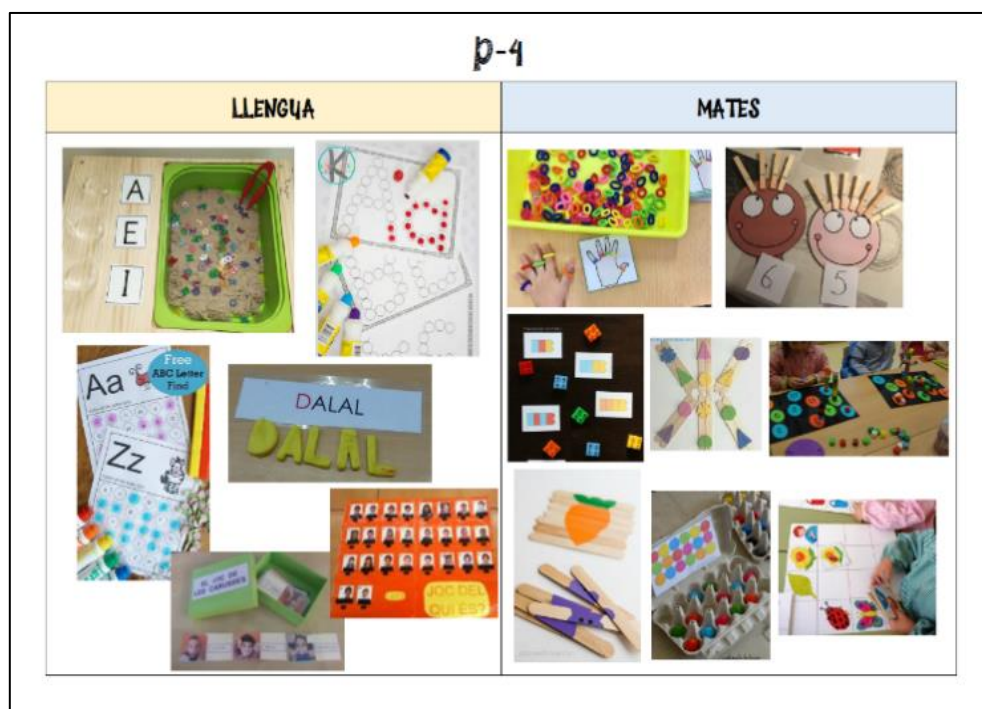

Avui en dia, és realment fàcil accedir i trobar moltes activitats per internet. Per aquest motiu, és rellevant tenir uns parers clars, ans també uns En aquest cas en qüestió, a l'hora de seleccionar unes activitats o unes altres, és a dir, els criteris de selecció que vaig tenir en compte en la meua recerca van ser principalment:

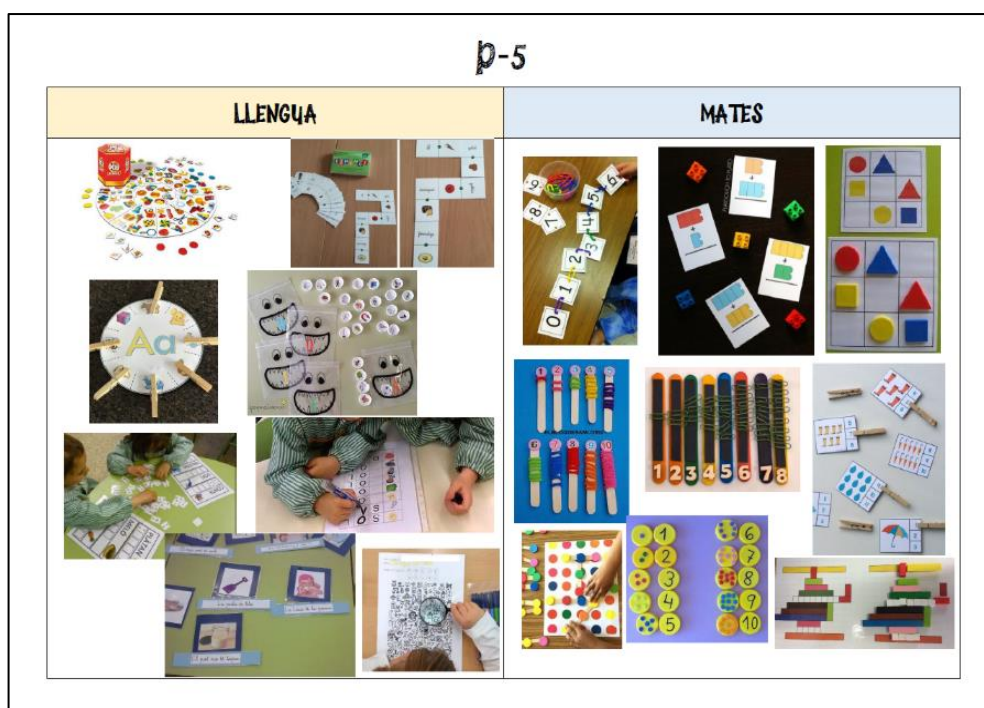
- Que l'escola disposés del material o bé que fos fàcil d'aconseguir.
- Que fos visualment atractiu.
- Que es treballés a partir de material divers pel que fa a les formes, les textures...
- Que els comentaris de les escoles que ho havien portat a la pràctica reflectissin un resultat positiu.
- Que hi hagués varietat de dificultats o que les propostes poguessin ser fàcilment adaptables a diversos nivells.
- Que resultessin properes als alumnes; per exemple treballant els noms propis o amb el material de l'aula.

Així doncs, un cop feta aquesta recerca, vaig escollir les propostes que s'atenien més als criteris de selecció i que resultaven més interessants. Amb totes elles vaig elaborar 3 graelles, distingint així els tres nivells d'educació infantil: p3, p4 i p5. A l'hora de crear-les també vaig separar ambdues disciplines protagonistes: llengua i matemàtiques. Així doncs, les activitats que vaig presentar a les mestres van ser les que es presenten a continuació:

Imatge 11. Activitats de llengua i matemàtiques proposades per a fer amb els i les alumnes de p4.

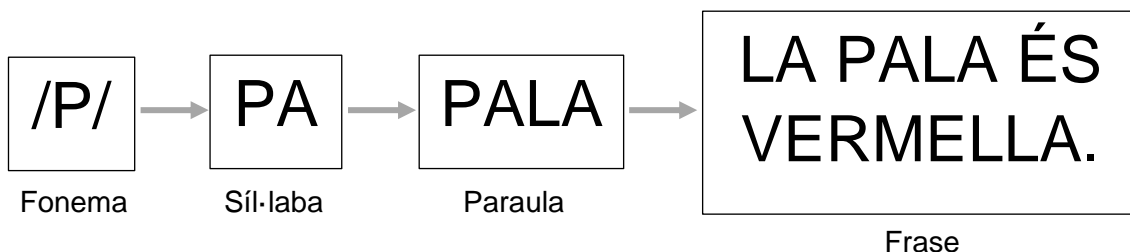
Imatge 12. Activitats de llengua i matemàtiques proposades per a fer amb els i les alumnes de p5.

Després que cadascú compartís els resultats de la seva recerca, vàrem adonar-nos que realment totes les opinions eren força coincidents. Per tant, calia organitzar-los per així poder dur a terme les activitats amb els i les alumnes.

Davant aquesta situació, vaig oferir-me per a crear un dossier recopilatori per tal de poder agrupar-les totes; tanmateix, un altre objectiu era el de treure profit al material de l'escola, com també dissenyar-ne de noves que anessin la mateixa línia. De tota manera, per a fer-ho calia que la recerca anés centrada o bé en llengua o bé en matemàtiques. Així doncs, el claustre de mestres d'infantil va considerar més necessari decantar-se per la primera. Per tant, a les graelles les activitats mostrades anteriorment van seleccionar les propostes que més les van interessar. Al mateix temps, vaig recollir-ne d'altres consensuades entre les mestres per tal d'aconseguir un dossier més ric i proper.

A partir d'aquí vaig seguir amb el procés de recerca, aquesta vegada més acurada i fixant-me solament en els racons de llengua. En aquest moment on vaig indagar més sobre la meva documentació, vaig adonar-me que seria més útil organitzar les propostes ponderant el seu objectiu (treball del fonema, síl·laba, paraula i frase), ja que no tots els infants estan en el mateix nivell maduratiu dins el mateix curs.

Per tant, a l'hora del disseny del dossier, aquest el vaig separar contemplant les diferents unitats de la parla: de la més petita i senzilla com és el fonema, passant per la síl·laba i la paraula i arribant a una de més complexa com és la frase. D'aquesta manera, donava gairebé la mateixa importància a les quatre unitats i el recull quedava equilibrat, aconseguint així una complexitat més variada. A més a més, esdevé rellevant que els infants s'adonin de com està organitzat el llenguatge (Garriga, 2003).

Esquema 1. Exemple de progressió de les diferents unitats del llenguatge.

Altrament, una les consideracions protagonistes al llarg de l'elaboració va ser la de consumir el mínim possible, evitant per complet la compra de material nou i donant importància al material reciclat o ja utilitzat a l'escola (taps d'ampolla, pinces d'estendre roba, peces de lletres...). En aquest sentit, també vaig intentar defugir al màxim del material plastificat, la goma eva, i altres objectes de plàstic d'un sol ús com les palletes. D'altra banda, un últim aspecte que vaig considerar és el de no crear recursos que poguessin utilitzar-se solament un curs acadèmic, és a dir, no elaborar material exclusiu amb el nom dels i les alumnes perquè llavors ja no serviria.

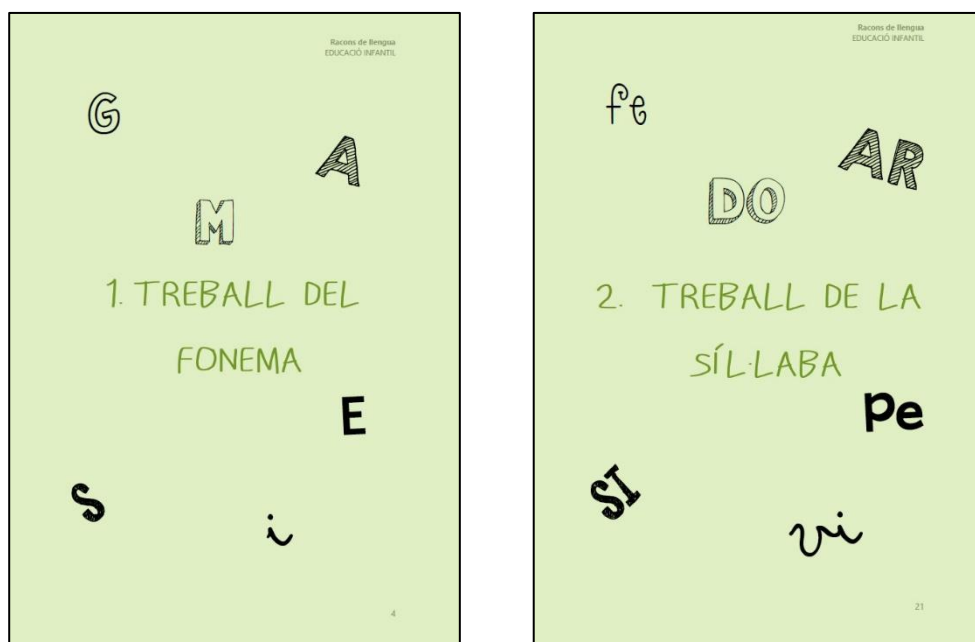
Atenent totes les condicions anteriors, el següent pas va ser el de dissenyar i elaborar el dossier en si. Pel que fa a la creació, vaig decidir fer-la a partir del *Word*. Tanmateix, la majoria de fitxes i altre material que he creat també ha estat fet amb aquest programa. D'altra banda, i tal com he esmentat en punts anteriors, per tal que fos fàcil buscar les activitats el vaig organitzar a partir dels següents blocs:

- I. Treball del fonema
- II. Treball de la síl·laba
- III. Treball de la paraula
- IV. Treball de la frase
- V. Varis

Imatge 12. Portada del dossier "Racons de llengua", amb il·lustracions de l'artista manresà Joan Turu¹.

¹ Les il·lustracions s'han utilitzat tenint en compte el consentiment de l'artista.

Imatge 13. Exemple d'algunes pàgines del dossier que separen els diversos blocs.

Així mateix, per tal que totes les propostes seguissin una mateixa estructura, vaig dissenyar una fitxa que definís de manera força esquemàtica i entenedora tot el necessari per a dur a terme l'activitat en qüestió: un primer apartat pel material o recursos; un segon on es descrivís la proposta de manera més detallada; un tercer per definir alguna adaptació i/o variació que se'n pugui derivar; i un quart per les possibles solucions. Així doncs, els dos darrers punts no el tenen totes les activitats, ja que algunes no donen tant de joc com per a poder modificar-les ni tampoc totes tenen només una solució. Amb més detall, la guia que vaig seguir va ser la següent:

Material necessari
Proposta d'activitat
Adaptacions i/o variacions
Solucions

Quadre 1. Esquema seguit per a desenvolupar les diverses propostes del dossier.

En darrer terme, per tal de concloure sobre la descripció del dossier elaborat, darrere de les propostes on és necessari un material concret com per exemple una fitxa, aquestes les vaig annexar a la pàgina següent. D'aquesta manera, en cas que es vulgui dur a terme és senzill accedir-hi i poder imprimir-ho; és una tasca facilitadora cap a la feina als mestres i les mestres que vulguin utilitzar-lo. Per últim, la darrera tasca va ser la d'imprimir tot el recopilatori, espiralar-lo i fer-lo arribar al claustre d'educació infantil.

5. RESULTATS

En primer terme, el producte o resultat final aconseguit de la recerca ha estat un dossier que recopila un total de 41 propostes, les quals van totes destinades a treballar la llengua amb nens i nenes d'educació infantil. Amb més detall, recull:

- 12 activitats per a treballar el fonema
- 7 activitats per a treballar la síl·laba
- 13 activitats per a treballar la paraula
- 5 activitats per a treballar la frase

Així doncs, els blocs que presenten més activitats són el del fonema i el de la paraula, malgrat que hi ha moltes activitats que són fàcilment aplicables a altres unitats. Aquestes adaptacions estan especificades en el recopilatori. Un exemple clar és el següent:

2.3. <u>Quantes síl·labes té?</u>	
Material necessari	
☺ Cartellets amb imatges d'objectes ☺ Taps d'ampolla	
Proposta d'activitat	
Al centre de la taula s'aboquen els taps d'ampolla i també els diversos cartellets amb imatges d'objectes. L'activitat és molt senzilla: cada alumne/a ha d'agafar un cartellet i col·locar als costats tants taps com cops de veu (sí·labes) tingui la paraula.	
Adaptacions i/o variacions	
☺ Si no es disposa dels taps, també es pot fer amb altres materials com: pedres, peces petites de construcció, boles de plastilina... ☺ En comptes de col·locar tants taps com síl·labes tingui la paraula, fer-ho tenint en compte la quantitat de lletres.	

Imatge 14. Exemple d'activitat en la qual poden treballar-se unitats diferents de la parla.

A l'exemple presentat, aquesta activitat està englobada a l'apartat de la síl·laba, ja que consisteix en col·locar tants taps com cops de veu tingui la paraula. Tot i així, també podria tenir com a objectiu treballar els fonemes si cada tap simbolitzés una lletra i presentar-se llavors al bloc del treball del fonema.

Tanmateix, inclou un cinquè apartat on es descriuen 4 activitats variades que representen el treball de diverses unitats del llenguatge alhora. Així doncs, el dossier té un total de 53 pàgines; es presenta en format pdf i de manera completa a l'enllaç que hi ha a continuació:

<https://drive.google.com/open?id=1zbCWczR-iVfEg6QXTWiPbUasBb0SYFTK>

1.3. La paraula secreta

Material necessari																													
<ul style="list-style-type: none"> ☉ 20 làmines plastificades de la paraula secreta. ☉ Retolador de pissarra. 																													
Proposta d'activitat																													
<p>L'activitat consisteix en descobrir la paraula secreta que s'amaga en cada làmina. Hi ha làmines de 4, 5, 6 i 7 lletres, que hauran d'escriure tenint en compte la inicial de cada un dels dibuixos. Per exemple:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pingüí: P - oli: O - marieta: M - avió: A <p style="text-align: center;">→ Paraula secreta: POMA</p>																													
Adaptacions i/o variacions																													
<ul style="list-style-type: none"> ☉ L'activitat també es podria realitzar a partir de pissarres magnètiques i lletres imantades. La proposta seria exactament la mateixa però amb un suport diferent: es col·locaria la làmina sobre la pissarra i en comptes d'escriure la lletra posarien la lletra imantada. ☉ Fer que creïn ells i elles mateixos una paraula secreta. 																													
Solucions																													
<p>Les paraules secretes que aconseguiran són:</p> <table border="0"> <tr> <td>☉ CASA</td> <td>☉ LLUNA</td> <td>☉ ESCOLA</td> <td>☉ PLANETA</td> </tr> <tr> <td>☉ POMA</td> <td>☉ TAULA</td> <td>☉ CARGOL</td> <td>☉ PETJADA</td> </tr> <tr> <td>☉ MICO</td> <td>☉ OLIVA</td> <td>☉ TAMBOR</td> <td></td> </tr> <tr> <td>☉ BOCA</td> <td>☉ COLZE</td> <td>☉ CAVALL</td> <td></td> </tr> <tr> <td>☉ VERD</td> <td>☉ AIGUA</td> <td>☉ CADIRA</td> <td></td> </tr> <tr> <td>☉ TREN</td> <td>☉ PINTA</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>☉ ÀLBUM</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		☉ CASA	☉ LLUNA	☉ ESCOLA	☉ PLANETA	☉ POMA	☉ TAULA	☉ CARGOL	☉ PETJADA	☉ MICO	☉ OLIVA	☉ TAMBOR		☉ BOCA	☉ COLZE	☉ CAVALL		☉ VERD	☉ AIGUA	☉ CADIRA		☉ TREN	☉ PINTA				☉ ÀLBUM		
☉ CASA	☉ LLUNA	☉ ESCOLA	☉ PLANETA																										
☉ POMA	☉ TAULA	☉ CARGOL	☉ PETJADA																										
☉ MICO	☉ OLIVA	☉ TAMBOR																											
☉ BOCA	☉ COLZE	☉ CAVALL																											
☉ VERD	☉ AIGUA	☉ CADIRA																											
☉ TREN	☉ PINTA																												
	☉ ÀLBUM																												

1.1. Busco paraules amb la lletra...

Material necessari	
<ul style="list-style-type: none"> ☉ Fitxa on buscar els diferents dibuixos. ☉ Llapis o retoladors de colors. 	
Proposta d'activitat	
<p>La idea principal és la de trobar entre els diferents dibuixos de la fitxa objectes que comencin amb les 5 vocals.</p> <p>Per a marcar-ho, poden fer-ho encerclant o pintant els dibuixos amb el mateix color que estan marcades les lletres (<i>A taronja, E verd, I lila...</i>).</p>	
Adaptacions i/o variacions	
<ul style="list-style-type: none"> ☉ No cal treballar totes les vocals alhora; si es vol, es pot aprofitar la fitxa i fer que els alumnes trobin només els elements d'una vocal en concret. <p>AMPLIACIÓ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☉ Dibuixar més elements que comencin amb una lletra determinada. ☉ Escriure els noms a sota de cada dibuix. ☉ Escollir un o més dibuixos i escriure una frase on apareguin els seus noms. 	
Solucions	
<p>A: ARBRE, ABELLA, ARMARI, AIGUA, ANELL, ABRIC, AVIÓ</p> <p>E: ESQUELET, ESTRELLA, ESCALA, ELEFANT, ENTREPÀ</p> <p>I: IGLÚ, ILLA, INDI, IOGURT, IMANT, INFERMERA</p> <p>O: OS, OLLA, OU, ÓS, ONZE, OLI</p> <p>U: ULL, UNGLA, UNICORN, U, ULLERES, UNIVERS</p>	

Imatge 15. Exemple d'algunes activitats recopilades en el dossier. En elles es veu clarament l'esquema que s'ha seguit.

6. DISCUSSIÓ

Una vegada presentats els resultats, és a dir, el dossier recopilatori elaborat, l'objectiu d'aquest apartat es basa en interpretar i valorar si realment les activitats proposades en ell reuneixen les característiques defensades en el marc teòric. Tot i així, primer de tot és important ponderar que degut a la situació excepcional que està vivint la societat mundial i, per tant, el tancament temporal de les escoles, les activitats del dossier encara no s'han pogut dur a terme. Conseqüentment, no s'ha pogut analitzar la posada en pràctica del material en qüestió; aquesta ha estat la principal limitació de l'estudi. En aquest sentit, a continuació se sintetitzen les activitats recollides i es fan recomanacions per a la futura pràctica.

Primerament, posant de manifest que les propostes de les sessions de racons han de ser atractives visualment i oferir varietat de tipus manipulatiu, lúdic i cognitiu, aquest criteri s'evidencia clarament en les activitats següents, les quals es poden trobar en el dossier:

Així mateix, els exemples de les imatges exposades mostren que més enllà del treball cognitiu que se'n pugui derivar, la vessant lúdica hi és present. Aprenen al mateix temps que estan jugant i aquest és un fet motivador molt gran. Tanmateix, també hi és present la motricitat fina, ja que han de pinçar, modelar amb plastilina, encaixar... D'altra banda, són propostes fàcils d'organitzar en diferents espais a l'aula on els infants poden treballar autònomament, sense el suport constant de la mestra. A més a més, promouen que cadascú pugui anar al ritme que necessiti, amb la possibilitat d'equivocar-se i rectificar tantes vegades com es vulgui.

Deixant de banda les característiques del material i les activitats i posant èmfasi en el dossier en ell mateix, les mestres no l'haurien de veure com un recurs tancat, sinó que solament són idees que llavors poden adaptar i modificar tant com vulguin; es tracta que se'l facin seu. És un recurs molt elàstic.

De manera paral·lela, seria molt interessant que a partir de la idea d'aquest dossier, encarat als racons de llengua, es treballés i es desenvolupés també el dossier dels racons de matemàtiques. Fins i tot també se'n podria fer un de propostes plàstiques o bé d'experiments.

Finalment i continuant amb la mateixa idea, estaria bé que la recerca s'anés ampliant i continuant per a fer-lo un recurs encara més ric i profitós; el recopilatori es pot anar ampliant contínuament i tant com es vulgui. La varietat de coneixements i aportacions de cada persona pot fer treure moltes més possibilitats al dossier elaborat.

7. CONCLUSIONS

En darrer terme, és hora de fer balanç sobre els diversos plantejaments, el desenvolupament i el resultat final de la recerca. En primer lloc, tenint en compte l'objectiu principal del treball: *elaborar una eina didàctica senzilla i útil per al claustre de mestres d'educació infantil de l'escola Les Aigües de Cardedeu*, el recurs s'ha elaborat i ha agradat molt a les educadores. Malauradament no s'ha pogut dur a la pràctica i, per tant, no s'ha pogut avaluar la posada en pràctica. Tot i així, les mestres tenen previst utilitzar-lo quan es torni a la normalitat i afirmen que els serà molt útil.

Altrament, després de la documentació m'adono de com està avançant el món educatiu i la importància que té la motivació intrínseca a l'hora d'aprendre. L'absència de motivació fa complicada la tasca dels mestres; a més a més, cal tenir present que aquesta ha de ser un dels motors principals a les aules. Amb l'escola del segle XXI, estancar-se en les metodologies més tradicionals i deixar de banda a d'altres més participatives i innovadores és un error dels i les mestres. Tal com s'ha defensat en apartats anteriors, treballar a partir de propostes com els racons promou summament el principi d'inclusió, com també el respecte cap a la diversitat de ritmes maduratiu i d'aprenentatge presents a les aules.

Pel que fa a nivell personal, tenint en compte la creació i el producte final estic molt satisfeta, malgrat que m'hauria agradat poder veure el seu ús de manera pràctica. Així mateix, desitjo que realment els resulti una eina útil i enriqueixin així les seves sessions de racons de llengua; fins i tot, espero que puguin arribar a compartir-ho amb altres centres educatius. A banda d'això, m'agradaria que més endavant poguessin elaborar també el recopilatori referent a les sessions de racons de matemàtiques.

Per acabar, una cita de Benjamin Franklin que es correspon molt amb la ideologia de la metodologia treballada és la següent: "Digues i ho oblidó, ensenya'm i ho recordo, involucra'm i ho aprenc."

8. REFERÈNCIES DOCUMENTALS

Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. (2008). *Aprendre junts per viure junts: educació inclusiva. Pla d'acció 2008 – 2015*. Recuperat de: http://www.bcn.cat/imeb/pec/forum_exit/Ed.inclusiva08-15.pdf

Garriga, E. (2003). *La consciència fonològica: educació infantil i primària*. Recuperat de:

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0034/123b201e-dfd6-4346-97ef-b9086ed62c56/cons_fonologica.pdf

Escola Els Quatre Vents. (2019). *Racones de llengua a P4*. Recuperat de: <https://agora.xtec.cat/escolaelsquatrevents/general/racons-de-llengua-a-p4/>

Escola Montessori. (2017). *Racones de llengua a P5*. Recuperat de: <https://agora.xtec.cat/ceipmontessori/primaria/1r/racons-de-llengua-a-p5/>

Escola Pla del Puig. (2018). *Racones de lectoescriptura (P3)*. Recuperat de: <https://agora.xtec.cat/escolapladelpuig/infantil/promocio17-18/racons-de-lectoescriptura-p3/>

Fernández, A.I. (2009). *El trabajo por rincones en el aula de Educación Infantil: Ventajas del trabajo por rincones. Tipos de rincones. Innovación y Experiencias Educativas*. Recuperat de:

http://www.csi-csif.es/andalucia/modules/mod_ense/revista/pdf/Numero_15/ANA%20ISABEL_FERNANDEZ_2.pdf

Grup de treball Rosa Sensat (s.d.). *Treball per racons*. Recuperat de: <http://www.xtec.cat/~mgarrald/modulp/racons2.html>

Laguía, M.J., Vidal, C. (2008). *Racones d'activitat a l'escola bressol i al parvulari (0 a 6 anys)*. Barcelona: Editorial Graó.

Lendinez, S., Lledó, P., Martínez, L. (2010). *El Trabajo por rincones: ventajas y desventajas*. Recuperat de:

<https://es.calameo.com/read/000289944436e04c26ef1>

Martín, S. (2013). *Racones d'activitat*. (Treball de fi de Grau, Universitat de les Illes Balears, Illes Balears). Recuperat de:

https://dspace.uib.es/xmlui/bitstream/handle/11201/4000/Martin_Macias_Susana.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Montoro, I. (s.d.). *Les intel·ligències múltiples a l'aula d'educació infantil i primer cicle d'educació primària: El treball per racons*. Recuperat de:

http://www.xtec.cat/~jmolar/el_treball_per_racons.pdf

Navarro, B. (2019). *Repensem els racons: propostes motivadores, inclusives i competencials per a l'aprenentatge de la llengua*. (Treball de fi de Màster, Universitat de Vic, Catalunya). Recuperat de:

http://dspace.uvic.cat/xmlui/bitstream/handle/10854/5790/trealu_a2019_navarro_blanca_repensem_racons.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Salvador, S. (2015). *El Trabajo por rincones en educación infantil*. (Treball de fi de Grau, Universitat Jaume I, Comunitat Valenciana). Recuperat de:

http://repositori.uji.es/xmlui/bitstream/handle/10234/138209/TFG_2014_SalvadorTorresS.pdf